

Іслам — релігія, якою не можна нехтувати

[Українська – Ukrainian – أوكرائي]

Автор:

Саїд Ікбаль Загір

Переклад:

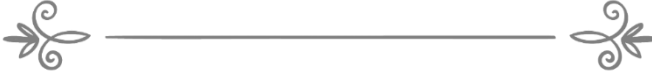
**EUROPEAN ISLAMIC RESEARCH CENTER
(EIRC)**

& Якубович Михайло

Перевірка: Андрій Шистєров

& Вадим Дашевський

الإسلام: الدين الذي لا يمكن أن تستغني عنه

سيد إقبال زهير

ترجمة:

المركز الأوروبي للدراسات الإسلامية

& ميخائيلو يعقوبوفيتش

مراجعة: أندريا شيستروف & فاديم داشيفسكي

ISLAM HOUSE

الإسلام سؤال وجواب

ISLAMHOUSE.COM

THE LARGEST AND MOST AUTHENTIC
FREE REFERENCE TO INTRODUCE ISLAM
IN THE WORLD LANGUAGES

В ім'я Аллаха Милостивого, Милосердного.

ВСТУП

Потреба у публікації, яка змогла б стати коротким вступом до ісламу і, водночас, дала б загальне уявлення про цю релігію, існувала давно. Ця книга доклала максимум зусиль, аби задовольнити існуючу потребу. Однак, сказати завжди легше, аніж зробити, тому що іслам це не просто набір переконань, звичаїв і ритуалів, а всеохоплюючий життєвий шлях, який є провідником людини у всіх сферах життя і готує її до переходу у майбутнє життя. Відповідно, він не нехтує потребами, надіями і прагненнями земного існування, і не полишає людину наодинці з мирським світом та душею, яка жадає миру і спокою. Тому представити іслам в короткій формі, навіть в якості загального огляду, просто неможливо. Але я спробую зробити це в трьох томах, і це – перший із серії.

Дана книга намагається відповісти на основні питання, які могла б поставити незнайома з ісламом людина. Відповіді мають бути стислими і конструктивними. Тому ми рекомендуємо читачеві ознайомитися із переліком книг, який подано у кінці цієї роботи. Він також може зв'язатися з одним із ісламських центрів, які перераховано в кінці.

Саїд Ікбаль Загір

Боже право

Муаз ібн Джабаль (нехай буде вдоволений ним Аллах) розповів: «Якось я сидів позаду Пророка (мир йому і благословення Аллаха) верхи на ослі, і він запитав мене: “О Муаз, чи знаєш ти, в чому полягає обов'язок рабів перед Аллахом і в чому – обов'язок Аллаха перед рабами?” Я відповів: "Аллаху і Його Посланцю про це відомо краще". Він сказав: "Обов'язок рабів перед Аллахом полягає в тому, щоб вони поклонялися тільки Йому і нікого не долучали до Нього рівного у поклонінні, а обов'язок Аллаха перед рабами полягає в тому, що Він не повинен карати того, хто не долучав до Нього рівного у поклонінні".¹

ПЕРЕДМОВА

Людина не може спокійно жити в цьому світі, не відаючи про те, ким вона є. Хто створив її і послав у це життя? Яка її роль у ньому? Як вона може виконати своє призначення найліпшим чином? Що буде після смерті?

На ці основні питання не можна відповісти за допомогою людського інтелекту. Аби знайти правильні відповіді на хвилюючі питання, людині необхідна підтримка Божественного керівництва.

Божественне керівництво закладено у її внутрішній природі – йому навчали Адама і Єву (мир їм) в момент їхнього створення. Воно відкривалось через довгий ланцюжок пророків Аллаха, і, врешті решт, злилось воєдино у посланні Мухаммада (мир йому і благословення Аллаха) – печаті всіх пророків.

¹ Аль-Бухарі, Муслім.

Це Божественне керівництво незмінно називають "ісламом", словом, утвореним від двох арабських коренів "*салам*", що означає "мир", і "*таслім*", що означає "покора". Отже, іслам означає мирну покору волі Аллаха і цілковите слідування Його керівництву. Тож, усі посланці Бога, від Адама до Мухаммада (мир йому і благословення Аллаха), були мусульманами, а їхнім посланням був тільки іслам. Цей список включає в себе (і багатьох інших): Адама, Еноха, Ноя, Худа, Салеха, Авраама, Ізмаїла, Ісака, Лота, Якова, Йосипа, Мойсея, Аарона, Зуль-Кіфля, Давида, Соломона, Іова, Ілію, Ель-Яша, Іону, Захарію, Іоанна, Ісуса Христа і Мухаммада (мир їм усім). І будь-яка людина, незалежно від місця і часу, до якої доходив заклик того, хто стверджував, що є посланцем Аллаха (маючи при цьому беззаперечні докази), і приймала Його послання — ставала мусульманином.

Тому, іслам – не просто релігія. Це – єдина релігія, яку приймає Аллах. Це не вигадка мусульман, а Божественна заява Преславного Корану, яка була зіслана з семи небес понад чотирнадцять століть тому.

До чотирьох основних принципів ісламу відносять: віру (віровчення), обряди поклоніння, моральні норми та принципи ставлення одне до одного. Усі спроби людини створити щось подібне зазначеним основам зазнавали ганебної невдачі, і, відповідно, це тільки збільшувало її невідання і сліпоту.

Зі сказаного вище випливає, що людина не може спокійно і успішно жити без релігії, а релігія, в свою чергу, не може бути нею створена, адже має бути цілковито Божественною, без найменших змін, привнесених людьми. Враховуючи сказане, можна зробити висновок, що єдиним критерієм, за допомогою якого можна відрізнити справжню релігію від хибної, буде автентичність одкровення, зіслане разом з релігією. Єдиною дарованою від Бога книгою, яка донині збереглася серед людей у своєму первозданному

вигляді, є тільки Преславний Коран. Попередні ж книги були або цілковито втрачені, або зазнали безкінечних видозмін від людини, що зробило їх непридатними для використання у якості керівництва.

Тож, рішенням людських проблем, які постають сьогодні, є іслам – останнє послання Мухаммада (мир йому і благословення Аллаха) і єдине Божественне керівництво для всіх людей. Тому я радий представити Вам книгу “Іслам — релігія, якою не можна нехтувати” брата Саїда Ікбаля Загіра, яка була написана у дуже стислій, однак зрозумілій формі. Звертаюся до Великого Аллаха, щоб Він зробив її джерелом керівництва для багатьох людей та щедро винагородив автора за його цінні зусилля.

Др. Зегул Р. Ель-Нагар

Професор геології,

KFUPM, Дахран,

Саудівська Аравія.

В ім'я Аллаха Милостивого, Милосердного!

І. Аллах

Хто такий Аллах?

Аллах – це власний іменник в арабській мові, що вказує на Єдиного Істинного Бога, Який, безумовно, існує Сам по Собі, охоплюючи всі прекрасні божественні атрибути досконалості.

Аллах – Єдиний і Унікальний, Йому немає рівних. Він не був зачатий, Він не був народжений. Він ні на що не схожий і ніщо не може бути схожим на Нього. Він – Єдиний Творець і Вседержитель усього, що існує. Він – Один Бог, гідний поклоніння.

У нього немає ані дружини, ані сина, ані батька. Він не має форми чи матеріальної субстанції. Він не спить і не відпочиває. Він – Перший, у Нього немає початку; і Останній, у Нього немає кінця. Він – Всезнаючий, Йому відомо все, що таїться у людських серцях. Він – Всемогутній, Володар вільної волі, яка не обмежується жодною силою. Якщо Він забажає, аби щось сталося, то каже: «Будь!» - і воно стається. Він Милостивий, Добрий і Милосердний, і його любов до людей набагато більша, аніж любов матері до її дитини.

Бог у ісламі не віддалений і не абстрактний. Він реальний Бог Всесвіту, чия любов наповнює серця і зачаровує душі. Ті, хто шукає Його, не мають покладатися на переконання священників чи на аргументи книг, аби впевнитись у Його існуванні. Вони можуть відчутти Його присутність, розмірковуючи над собою, живими та неживими предметами довкола.

І це не дар “екстрасенсів”. Кожна людина, яка слідує Його керівництву та шукає Його вдоволення, знайде Всевишнього поруч із собою.

Це основна причина, через яку інтелектуали, вчені, священики та люди різних прошарків входять до брам ісламу щоденно. У ньому вони знаходять Бога, Який відповідає на їхні молитви.

Чого Аллах бажає від нас?

Оскільки Аллах Єдиний і Унікальний, наділений якостями досконалості, які ніхто не може із Ним розділити, і оскільки він – Єдиний Творець, Вседержитель і Доглядач усього, що існує, то Він вимагає, щоб люди поклонялися тільки Йому Одному і слідували Його керівництву, яке Він передав через Своїх пророків.

Тут слід зазначити, що за своєю природою людина є послідовником і їй властиво поклонятись. Якщо людина не присвятить себе Аллаху, то вона обов’язково віддасться іншим: наприклад, різним вигаданим божествам, святим, філософам або національним героям, наслідуючи їх дії та погляди. І вони, будучи такими ж людьми (або ще гірше – ідолами), поведуть їх в нікуди. Бо самі потребують настанови, хоч і горді настільки, що не визнають цього. Чи не вони направили світ на такий шлях? Коран запитує:

«Скажи: «Чи може хтось із ваших ідолів провести до істини?» Скажи: «Це Аллах веде до істини! Хто ж гідний того, щоб за ним ішли – той, хто сам веде до істини, чи той, кого ведуть до істини? Що з вами? Як ви судите?» (10:35)

II. Пророки

Хто такі пророки?

Пророки – це люди, обрані Аллахом, яких Він час від часу відправляв із посланницькими місіями як керівництво для людей. За всю історію існувало кілька десятків пророків. Першим із них був Адам, останнім – Мухаммад. Нух (Ной), Ібрагім (Авраам), Муса (Мойсей) і Іса (Ісус, син Марії) – одні із найвидатніших серед них, мир їм і благословення Аллаха. Ці пророки були людьми. Вони їли і спали, мали дружин та дітей (крім Ісуса, який одружився у своє друге пришествя) та заробляли собі на життя своїми руками. Вони не були ні богами, ні богоподібними, ні синами Бога, ні ангелами, як і не були наділені жодною із божественних якостей. Вони були простими людьми, яким Аллах довірив довести послання через ангелів.

Мухаммад – печать пророків

Мухаммад був останнім пророком, посланим Богом. Народився в Мекці, через 570 років після свого попередника Іси (Ісуса). До сорока років він нічим не відрізнявся від будь-якої іншої людини, за виключенням своєї безмежної чесності, за яку його називали «гідним довіри». Британська енциклопедія каже про нього так: «Безліч раних джерел показує, що він був чесною і прямолінійною людиною, яка заслужила повагу і довіру інших, таких же чесних і прямолінійних людей» (т. 12, с. 609). Він був неписьменним.

У сорок років до нього звернувся Аллах через ангела Джібріля (Гавриїла) і наказав проповідувати, що Бог, Який заслуговує на поклоніння – Один, та попередити людей про небезпеку поклоніння хибним богам. Усе, що він проповідував, можна коротко охарактеризувати словами одного з його послідовників, який разом із іншими

попрямував до Ефіопії, коли люди почали переслідувати їх за те, що вони прийняли іслам. Після їх втечі, мекканські ненависники відправили до Ефіопії посланця, аби змусити короля повернути біженців. Коли король Негус попросив мусульман пояснити їхню присутність у його країні, один із них, Джафар ібн Абу Таліб, двоюрідний брат пророка (мир йому і благословення Аллаха), сказав наступне:

“О цар, ми були неосвіченими людьми, поклонялися ідолам, вживали в їжу мертвечину, говорили непристойні слова, поривали зв'язки із родичами і не підтримували добрих стосунків із сусідами, а сильні серед нас гнобили слабких. І ми жили так, поки Аллах не відправив до нас посланця з-посеред нашого ж середовища і походження, правдивість, чесність і скромність якого нам були добре відомі. Він закликав нас до Аллаха, щоб ми визнавали тільки Його і поклонялися тільки Йому, не надаючи Йому рівних і відмовившись від каменів і ідолів, яким раніше поклонялися ми й наші пращури. Він наказав нам говорити правду, повертати довірене майно, підтримувати родинні зв'язки і добре ставитись до сусідів і припинити здійснювати заборонене і проливати кров. І він заборонив нам говорити непристойні слова, брехати, жерти майно сироти та робити наклеп на цнотливих жінок. І він звелів нам звершувати молитви, виплачувати милостиню і дотримуватися посту”, - і Джафар (хай буде вдоволений ним Аллах) перерахував йому інші стовпи ісламу, а потім продовжив: “І ми повірили йому, і увірували в нього, і пішли за релігією Аллаха, яку він приніс із собою, і стали поклонятися одному тільки Аллаху, не надаючи Йому рівних. І ми стали вважати для себе забороненим те, що він заборонив нам, а дозволеним – те, що він нам дозволив, але після цього наші одноплемінники ополчилися проти нас, стали мучити нас і намагалися відвернути нас від нашої релігії, бажаючи повернути нас до поклоніння ідолам після поклоніння Аллаху Всевишньому, і домогтися того, щоб ми знову стали дозволяти собі ті гидоти, які дозволяли раніше. І коли вони стали ображати й утискати

нас, заважаючи нам сповідувати нашу релігію, ми вирушили до твоєї країни, віддавши перевагу тобі перед іншими, побажавши знайти в тебе захист і маючи надію на те, що у тебе нас не утискатимуть, о цар!”²

Від самого початку у Мухаммада з’явилися послідовники. Але нова релігія не відповідала інтересам верств, які тримали в своїх руках всю владу та вплив. Їх глибоко вразило те, що їхня релігія і вся система, яку вони побудували довкола себе, були поставлені під сумнів. Вони не мали жодних сумнівів, що якщо дозволити ісламу розвиватись, то він зруйнує їхні привілеї та опустить їх до загального рівня. Це було для них неприйнятним. Тому, почалось протистояння ісламу та переслідування мусульман. Найслабші серед них, раби та ті, хто знаходився на низькому суспільному щаблі, стали легкою здобиччю. Над ними знущалися, їх били та катували так, що Пророк (мир йому і благословення Аллаха) був змушений дозволити їм втікати до інших місць, як, наприклад, Ефіопія, а згодом – Медіна. І врешті-решт, коли сподівання повернути мекканців до істинної віри зійшли нанівець, він і сам, за велінням Аллаха, переселився до Медіни, де люди виказували зацікавленість у ісламі та запрошували його, обіцяючи йому захист. Однак, щойно він ступив на землю Медіни, іудеї змовились із мекканцями, аби знищити посланця і його заклик. Це спричинило розкол у суспільстві, де, з однієї сторони, перебували мусульмани, а з іншої – усі араби, під керівництвом одного із наймогутніших на той час племен – курайшитів. У цьому протистоянні перемагали то мусульмани, то їхні вороги. Зрештою, через шість років, було укладено мирний договір. Він передбачав мирне співіснування мусульман та немусульман, надаючи останнім вільний доступ до послання ісламу. Протягом двох наступних років до ісламу прийшло більше послідовників,

² Альфред Гіллаум. Життя Мухаммада. - 151-152 с.

ніж за останні дев'ятнадцять років з моменту його появи. Але трохи згодом мекканцями було порушено мирний договір. Пророк (мир йому і благословення Аллаха) виступив проти них із десятима тисячами послідовників і Мекку без супротиву було завойовано. Решта арабів, очікуючи на результати боротьби Пророка (мир йому і благословення Аллаха) із язичницькими лідерами, почали приймати іслам сотнями і тисячами. Пророк (мир йому і благословення Аллаха) помер через два роки після цих подій.

Особистість Мухаммада

Особистість Пророка Мухаммада (мир йому і благословення Аллаха) є однією із найбільш захоплюючих в історії. Жоден реформатор не був випробуваний такими жорстокими умовами, як він. Пророк Мухаммад (мир йому і благословення Аллаха) з'явився в Аравії у її найтемніші часи, він був відправлений до людей, яких вважали нікчемними. Вони перебували у настільки жалюгідному і безнадійному становищі, що у сусідніх римлян та персів навіть не виникало бажання поширити на них свою владу. Крім того, у Пророка (мир йому і благословення Аллаха) не було підтримки і допомоги з боку його народу. Навпаки, вони опиралися йому всіма силами. Знать дотримувалась тієї ж позиції. Врешті, проти нього встали іудеї та християни, для яких протистояння посланцю Бога не було чимось новим. Але, подолавши масштабне противенство своїй місії, він зміг перетворити непокірних мешканців пустелі у найбільш цивілізованих і прогресивних людей. Незабаром після нього мусульмани завдали поразки могутнім Римській та Перській імперії, та підкоривши найкращу на той час частину землі, встановили власний закон, релігію, культуру та мову, які збереглись й до сьогодні. Жодна людина в історії не досягла таких висот. Без сумніву, його харизматична і неймовірно

сильна особистість зіграла величезну роль у цьому перетворенні, тому вона варта детальнішого вивчення.

III. Одкровення

Що таке одкровення?

Божественні одкровення – це оповіщення Господа до людства, послані через пророків. Одкровення детально описують імена і атрибути Бога, в Якого люди повинні вірити і Якому зобов'язані служити та поклонятися. Крім того, божественні одкровення також містять життєві принципи, від яких залежить благополуччя людей в мирському житті і порятунок в майбутньому.

До існуючих зісланих небесних книг відносяться *Тора* (П'ятикнижжя, або перші п'ять книг Старого Заповіту), зіслана Мусі (Мойсею), *Забур* (Псалтир), зісланий Дауду (Давид), *Інджилъ* (Новий Заповіт), зісланий Ісі (Ісусу), і, нарешті, *Коран*, зісланий Мухаммаду (мир усім пророкам).

Що стало причиною нового одкровення?

Коран говорить нам, що причиною його зіслання стало те, що попередні послання Бога постраждали від рук їхніх послідовників. Тора, наприклад, була повністю переписана з пам'яті після того, як її було втрачено на довгий період часу. Вона містить розповіді про те, як пророки напивалися (Буття, 9:20), спали зі своїми доньками (Буття, 20: 30-38) або взагалі поклонялися ідолам (1 Царств, 1 1: 1-8). Навіть концепція Одного Єдиного Бога була замінена на Ягве – національного бога іудеїв. Макс І. Дімонт, відомий єврейський вчений, у своїй роботі «Іудеї, Бог та історія» написав наступне: «Остання версія п'яти книг Мойсея, названа П'ятикнижжям (Старий Заповіт), була написана у 480 р. до н.е. – іншими словами, від восьми до шістнадцяти сотень років після подій, які описані у ній». Такий розрив у часі, вочевидь, призвів до багатьох помилок та неточностей, які закралися у текст і стали результатом нововведень у

релігійних практиках. Звідси і виникла необхідність у прирешті нового пророка із новим одкровенням.

Ним став Ісус (мир йому), який прийшов, аби реформувати іудаїзм, перевстановити правило Божественного Закону, як сказано у Торі, та прибрати усі нововведення, започатковані після Мойсея. Проте більшість не сприйняла його і намагалась розіп'яти. Але Всемогутній Аллах підніс його на небеса і зберіг йому життя. Перед смертю він сказав: «Та Я правду кажу вам: Краще для вас, щоб пішов Я, бо як Я не піду, Утішитель не прийде до вас. А коли Я піду, то пошлю вам Його». (Івана, 16:7) Звичайно, у своїх словах він мав на увазі Мухаммада (мир йому і благословення Аллаха).

Послання, відкрите Ісусу, було так само спотворене його послідовниками. А сталось це тому, що воно не вціліло у своїй первинній формі. Те, що ми знаємо під Євангеліями від Матвія, Марка, Луки та Іоанна (Новий Заповіт) – це не записи Ісуса чи його прямих послідовників. Це праці авторів, які жили пізніше, а найперший з них жив через півстоліття після підняття Христа на небеса, якщо не пізніше. Оригінали навіть цих записів не збереглися. Найстаріший манускрипт (датований близько 135 роком після Христа) записаний давньогрецькою, яка не була мовою ані Христа, ані його апостолів. Тому не можна із упевненістю стверджувати, що Євангеліє є словом Божим.

Нижче наведено цитату із «Біблійного коментаря Джерома» – величезної праці, створеної провідними католицькими та протестантськими вченими: «Термін «божественне натхнення письма» свідчить про особливий вплив Бога на людей, які писали Біблію. Він означає, що творцем біблійних книг був Бог, а не люди». (с. 500)

Таким чином, вони визнають, що це не власні слова Бога, а записи, зроблені під Його керівництвом. Та ж праця стверджує наступне: «Хоча Бог і є автором Священного

Письма, правдою також є те, що люди внесли власний вклад у написання священних книг – це чітко стверджується (Папою) Пієм XII у “Divino Afflante Spiritu”. (с. 503)

Тож, втрата оригінального одкровення і факт того, що Ісус Христос був об’єктом поклоніння замість Одного Істинного Бога, стало причиною зіслання нового одкровення. Воно було зіслане через 600 років після Ісуса та збереглося до сьогодні у вигляді Корану. На відміну від попередніх одкровень, Коран зберігся у своєму первісному вигляді. Відомий арабіст Артур Дж. Арберрі у передмові до своєї книги «Інтерпретації Корану» пише: «Коран, надрукований у 20 столітті, ідентичний до того, який існував понад 1,400 років тому, за винятком деяких орфографічних модифікацій оригінального, дещо примітивного методу письма, призначені для полегшення читання та цитування».

Зазначимо, що Усман (нехай буде вдоволений ним Аллах), третій халіф після Пророка Мухаммада (мир йому і благословення Аллаха), отримав копії оригінального зібрання та поширив їх у всі куточки ісламського світу.

IV. Коран

Що таке Коран?

Коран — це завершальне одкровення Бога, зіслане людям. Воно було відкрито останньому Пророку Мухаммаду (мир йому і благословення Аллаха). Його основними темами є: існування Бога та Його Єдність, Його імена і атрибути; події із життя пророків, яких було відправлено до різних народів з особливим закликком для перестороги тих, хто відвернеться від Божого послання; принципи доброго і праведного життя; правила врегулювання особистого життя, родини та життя громади, повернення до Бога; суд над кожною людиною за її віру та діяння, який відбудеться у День Воскресіння та вирок Раєм або Пеклом. Коран також згадує деякі історичні та наукові факти, розглядає природні явища та передбачає певні події.

Ось кілька прикладів одкровень Корану. Перша глава голосить:

“Ім’я Аллаха Милостивого, Милосердного!

Хвала Аллаху, Господу світів!

Милостивому, Милосердному!

Царю Судного Дня!

Лише Тобі ми поклоняємося, і лише в Тебе просимо допомоги,

веди нас шляхом прямим,

шляхом тих, кого Ти наділив благами, а не тих, хто під гнівом Твоїм, і не тих, хто заблукав”. (1:1-7)

Одна із найкоротших сур Корану каже:

“Клянуся часом!

Воістину, людина зазнає збитків!

Окрім тих, які увірували, творили добрі справи, заповідали одне одному істину, заповідали одне одному терпіння!”
(103:1-3)

Наступний уривок подано із сури під назвою “Сонце”:

*“Клянуся сонцем і світлом його,
клянуся місяцем, коли плине він за ним,
клянуся днем, коли воно освітлює його,
клянуся ніччю, коли накриває вона його!
Клянуся небом і Тим, Хто збудував його,
клянуся землею і Тим, Хто розіслав її,
клянуся душею і Тим, Хто розмірив її,
і відкрив її грішність і праведність її!*

Істинно, здобув успіх той, хто очистив її!

Істинно, зазнав втрат той, хто пошкодив її!” (91:1-10)

Виклик Корану

Коран може викликати безліч запитань. Які є докази того, що це одкровення від Бога? Можливо, Мухаммад сам написав його? Якщо попередні одкровення було спотворено, як можна довести, що Коран залишився таким самим, як і в час зіслання?

В якості відповіді виникає одразу зустрічне запитання: чи існував у історії хоча б один приклад, коли неписьменна людина створила літературний шедевр? Адже

Коран визнано незрівнянним витвором арабської літератури. Як неграмотний Мухаммад, не вмюючи ні читати, ні писати, не створивши нічого до 40 років, міг раптом написати шедевр усіх часів?

Існує безліч доказів того, що ні Мухаммад, ні жодна інша людина не могли бути автором цієї книги. Перш, ніж обговорити це питання, пропоную звернутися до Корану і побачити, як він відкидає будь-які сумніви.

Коран постійно стверджує, що він – не витвір людини, а послання від Самого Бога. Він також повідомляє нам, що Аллах зобов'язався особисто оберігати його у первозданному вигляді. Щоб підтвердити таке твердження, він кидає виклик читачам, які сумніваються у його божественному походженні. Їм надана можливість спробувати написати щось схоже по силі та красі. Логіка такого виклику очевидна. Якщо ця книга не є божественним одкровенням, а є результатом людського розуму, то те, що було під силу одній людині — буде під силу й іншій. І якщо виклик не задовольнить одне покоління, то його обов'язково виконає наступне покоління. Він полягає у дуже простому завданні — написати хоча б три аяти або одну суру, рівносильну коранічним. Але якщо цього не зробили за 14 сотень років, то слід визнати божественне походження такого письма. Виклик залишається актуальним й сьогодні.

Окрім виклику, яким неможливо знехтувати, ми покажемо й інші причини, аби продемонструвати, що Коран не міг бути написаний Мухаммадом або будь-якою іншою людиною.

Передбачення у Корані

Про арабів та іслам

Під час одкровення, яке тривало 23 роки, Коран зробив декілька передбачень про знищення тих, хто виступить проти його послання. Передбачення звучали як видавання бажаного за дійсне, адже послання Пророка (мир йому і благословення Аллаха) мало хто приймав. Протягом перших 20 років (із 23 років загальної пророчої місії) йому вдалося переконати небагатьох людей. Але одне передбачення було настільки ясным та особливим, що не могло мати жодних пояснень, окрім божественного.

На шостий рік після переселення із Мекки до Медіни, Пророк (мир йому і благословення Аллаха) мав уже сім сотень послідовників, які бажали виконати мале паломництво, відоме в арабській мові як умра. Перед Меккою, у місці під назвою Худайбія, його зупинили курайшити та заборонили входити до священного міста. Це суперечило усім існуючим правилам, однак Пророк (мир йому і благословення Аллаха) попросив миру і його прохання було прийнято. Але умови, поставлені курайшитами, були настільки несправедливими, що деякі із старших сподвижників висловили своє відкрите незадоволення. Одна із умов зобов'язувала мусульман повернутися туди, звідки прийшли, не завершивши паломництво. А це означало, що вони зможуть приїхати лише наступного року. По правді кажучи, у мусульман не було вибору. Вони були надто слабкими у порівнянні з язичниками.

У ці дні Пророк (мир йому і благословення Аллаха) побачив сон, як вони блискуче входять до Мекки, і на ранок отримав одкровення, яке підтвердило його видіння:

“Аллах показав Своєму Посланцю правдивий сон. Якщо побажає Аллах, ви неодмінно увійдете до Забороненої Мечеті, перебуваючи в безпеці, голячи голови та стрижучи волосся, не маючи страху. Він знав те, чого не знали ви, тож дарував вам, окрім цієї, близьку перемогу!” (48:27)

Однак пророцтво видавалось нездійсненним. У Пророка (мир йому і благословення Аллаха) за плечима стояло всього сім сотень чоловік, і ледве удвічі більше ще у Медіні. Християни Наджрану могли підняти армію у сотні тисяч за першим покликом. Хоча вони були не найбільш чисельною групою у Аравії, і, тим паче, не наймогутнішими. Одне лише плем'я Бану Хавазін, яке стало на захист курайшитів, було здатне підняти 22 тисячі чоловік і повести їх на Медіну. Мекканці і самі змогли поспіхом назбирати 22 тисячі чоловік, аби здійснити набіг Медіну. Якби мекканці, іудеї та інші племена захотіли, вони могли би підняти армію у чверть мільйона чоловік проти мусульман, хоча навіть 10 тисяч було достатньо, щоб стерти Медіну з лиця землі. Із таким несправедливим розподілом сил, які шанси були у літнього Пророка (мир йому і благословення Аллаха), якому на той час виповнилось 59, увійти із тріумфом до Мекки? Але згідно з передбаченням, це сталося. Всього через два роки Мекку було підкорено без спротиву. Жодна людина не могла би передбачити такий розвиток подій.

Про римлян

Пророцтво, про яке зазначалось вище, стосувалось подій в Аравії. Але ця земля була найвіддаленішим куточком відомого на той час світу, яка славилася голодними, лютими та нестримними пустельними мешканцями. Цивілізований світ поділявся на дві основні сили: Римська та Перська імперії, які могли похизуватися своєю величчю та могутністю. Римляни (відомі серед істориків як візантійці) керували кількома частинами Європи, цілою Сирією, Палестиною, Єгиптом та Північною Африкою. Перська імперія брала свій початок з Персії. Дві найпотужніші сили того часу воювали між собою за розширення власних територій. Пізніше, у часи правління великого імператора Хосрова II, перси все ж таки відзначились більшим успіхом.

Вони почали свої наступи на римлян у сьомому столітті нашої ери (Мухаммаду на той час було близько 30 років і він ще не був Пророком). Хосров прорвав лінію римської оборони та за 30 років відібрав собі ласий шматок могутньої імперії, а саме: частину Сирії, Палестину, Єгипет та землі під столицею імперії, Константинополем (сьогодні Стамбул).

Дванадцять (із тридцяти) років успішних походів Хосрова пройшли за часів правління римського імператора Іраклія, який був більше дворянином, аніж воїном, тому він виявився цілковито неспроможним утримати свою імперію від загибелі. Найбільшим ударом стало захоплення Єрусалиму та вивезення усіх реліквій міста до Персії, зокрема “Святий Хрест”, на якому, буцімто, розіп'яли Христа. Саме у цей момент перевероту Пророк, на четвертий чи п'ятий рік своєї місії, отримав наступне вражаюче пророцтво: “Аліф. Лям. Мім. Переможені римляни у найближчих землях. Але після своєї поразки переможуть вони, за кілька років. Влада належала Аллаху раніше і буде належати далі. Того дня віруючі зрадіють”. (30:1-4)

Посилаючись на це передбачення, відомий англійський історик Едвард Гіббон (1737-1794) написав наступні рядки у видатній історичній роботі 18 століття “Занепад і падіння Римської імперії”:

“У час, коли передбачення поширилось, жодне пророкування не могло здатись більш далеким від свого звершення, адже це були перші дванадцять років Іраклія, за яких стався розпад імперії”.³

Та згодом усе сталося зовсім інакше. Іраклій змінився. Взявши на себе роль героя та позичивши усе золото, яке могли дати йому церкви, він тихо пустився у плавання у Середземне море із невеликою когортою солдат. Імператор висадився на берегах Сирії і розгромив вщент перську армію,

³ Занепад і падіння Римської імперії. – Лондон, 1911. – т. 5, 79 с.

послану захопити його. Він продовжував свій наступ до міст Казвін та Ісфахан, які ніколи раніше не були територією Римської імперії. Там він зустрівся із найбільшою перською армією, такою страшною, що навіть найхоробріші його ветерани застигли у німому жаху. І хоча Іраклій нічого не знав про пророцтво Корану, він звернувся до свого війська пророчими словами: “Не бійтесь величності свого ворога. З допомогою небес, один римлянин може перемогти тисячі варварів”. Перемога була за ним. Вирішальна битва сталася у Ніневії. А трохи згодом він повернув і “Святий Хрест”. За сім років Іраклій відвоював усі провінції, які були втрачені протягом 30 років. Передбачення Корану справдилися. І Іраклій, на диво, знову повернувся до життя, повного розкоші та простоти, змушуючи Гіббона констатувати наступне:

“Із усіх історичних персонажів, Іраклій — один з найбільш екстраординарних та суперечливих. У перші та останні роки довгого правління, імператор справляє враження раба насолод та лінощів, байдужого та безсилового спостерігача суспільного лиха”.

Здається, ніби Іраклій ненадовго прокинувся від своїх лінощів, щоб здійснити пророцтво Корану.

Чудеса науки

Коран є Книгою приписів, а не науковим трактатом. Але у ньому є кілька згадок про природні явища. Як же звучать ці твердження через майже півтори тисячі років? Напевно, вони дуже застарілі. Але це далеко не так.

Ембріологія

Мусульманський вчений Абд аль-Маджід аз-Зіндані сказав, що він зібрав усі аяти Корану, які розповідають про процес зачаття людини, розвиток плода та його народження, розташував їх по порядку та показав відомому у всьому світі ембріологу, питаючи його думки. Науковець зазначив, що якби шейх аз-Зіндані написав статтю, ґрунтуючись лише на матеріалі, який зосереджений у нього в руках, то ніхто б не повірив, що це взято із книги віком понад чотирнадцять століть.

Перепони між морями

У кількох місцях Коран стверджує, що Аллах поставив перепони між морями. Наприклад: *“Він створив дві водойми поряд, що не зливаються в одну! Між ними — перепона, щоб не виходили вони [з берегів]”* (55, 19-20). Такі твердження зустрічаються і в 61 аяті 27 сури. Подібні вірші залишалися загадкою, доки нещодавно не було відкрито, що коли протока розділяє два моря, як лінія між Червоним морем та Індійським океаном у протоці Баб Аль-Мандеб, то вони чітко відокремлюються одне від одного через різні хімічні і фізичні властивості обох вод. Навіть живі організми обох морів різняться. Протока стає стіною поміж двома різними морськими світами.

Деякі вчені, вивчаючи Коран, порівнювали його твердження із науковими фактами у інших зісланих писаннях. Др. Моріс Бюкай, французький хірург, дійшов до цікавих висновків щодо божественного походження священного Корану та порівняв його із попередніми одкровеннями. Він опублікував своє дослідження у книзі *“Біблія, Коран та наука”*.⁴ Остаточна думка науковця звучить у наступних словах:

⁴ *La Bible, le Coran et la Science*. Вперше опублікована французькою мовою у травні 1976 р.

“Те, що спочатку вражає читача, який уперше стикається із подібним текстом — це велика кількість обговорюваних тем: створення, астрономія, роз'яснення деяких питань, що стосуються Землі, тваринного і рослинного світів, розмноження людей тощо. Я не зміг знайти жодної похибки в Корані, тоді як у Біблії можна знайти безліч приголомшливих помилок. Тоді я зупинився і запитав себе: якщо автором Корану була людина, то як у сьомому столітті вона могла знати факти, які сьогодні повністю підтверджуються сучасним науковим знанням?”⁵

Ось іще один доказ від іншого авторитетного науковця: Кейта Л. Мура, професора анатомії та почесного декана Університету Торонто, Канада. У своїй книзі “Розвиток людини”⁶ він пише:

“У Корані зазначено, що люди утворюються із чоловічих та жіночих виділень. Кілька посилань вказують на формування людини із краплі сперми, а потім новий організм оселяється у жінці, як зерно, через шість днів” (Зародок плоду починає прикріплюватись через шість днів після запліднення). Коран та вислови Пророка (мир йому і благословення Аллаха) також стверджують, що сперма перетворюється у “згусток запеченої крові” (прикріплений зародок або викидень на цій стадії виглядає як згусток крові). Посилання також вказують на схожість ембріона із п'явкою...”

Це лише кілька прикладів чудес із Корану, які показують, що ми зіткнемось із великими проблемами у роз'ясненні смислів Корану, якщо визнаємо Мухаммада (мир йому і благословення Аллаха) його автором.

⁵ Біблія, Коран та наука. American Trust Publication, 1979. – 120 с.

⁶ Розвиток людини. Суандерс, - 1982.

V. Іслам

Що таке іслам?

Якщо говорити простими словами, то: “Іслам — це покора із любов'ю до волі Аллаха”. Іслам також можна визначити як сукупність усіх істин, до яких посланці Бога закликали людство з незапам'ятних часів. За свідченнями стародавнього вченого аш-Шатибі: “Іслам — це система, у якій людина мусить коритись Аллаху, у тій частині свого існування, у якій вона насолоджується вільним вибором, так само як і там, де у неї немає вибору і вона керується інстинктами”. Слово іслам також позначає мир. Тому його також можна пояснити як систему життя та сукупність практик, які ведуть людину до миру із Аллахом та Його творіннями. Пророк Мухаммад (мир йому і благословення Аллаха) сказав: “Мусульманином є той, хто не заподіє своїм язиком і своїми руками шкоди іншим мусульманам”. Тож розглянемо деякі практичні аспекти ісламу.

Стовпи ісламу

Окрім віри, іслам також є сукупністю життєвих принципів, слідуючи яким людина та суспільство мусять впорядкувати своє життя. Саме тому в ісламі існує багато речей, які є обов'язковими: такі, без яких віра не буде повноцінною, а обов'язок мусульманина не буде виконано повністю. Але п'ять основних обов'язків є найважливішим. Вони традиційно відомі як “п'ять стовпів ісламу”, тобто те, на чому будується весь іслам:

- 1) Свідчення віри (*шагадатейн*)
- 2) Молитва (*салят*)
- 3) Милостиня (*закят*)
- 4) Піст (*сіям*)

5) Паломництво (*хадж*)

1. Свідчення віри (*шагадатейн*)

Це віра та свідчення, що “Немає жодного божества, гідного поклоніння, крім Аллаха (Єдиного Бога), і Мухаммад – Його раб та Посланець”.

2. Молитва (*саят*)

Кожен мусульманин повинен виконувати п'ять щоденних молитов: перед світанком, у полудень, після обіду, після заходу сонця та з настанням темряви. Не дивлячись на те, що чоловікам бажано звершувати молитву у мечетях колективно, помолитись можна і в будь-якому іншому місці.

Милостиня (*закят*)

Закят — це обов'язкова милостиня, яку треба віддавати заради вдоволення Аллаха та очищення свого багатства і душі. Є два види *закяту*: добровільний і обов'язковий. Добровільний закат (відомий в арабській мові як *садака*) мусульманин має виплачувати в міру своїх можливостей. До цієї милостині може входити звершення всіх видів добра та суспільна користь. Пророк Мухаммад (мир йому і благословення Аллаха) сказав: “Посмішка в обличчя твого брата є милостинею. Прибрати з дороги те, що заподіє шкоду, колочки або кістки, є для тебе милостинею. Підказати правильний шлях людині, яка заблукала, є для тебе милостинею”.

Обов'язковий *закят* виплачується один раз на рік кожним, хто має близько 80 грам золота, срібла або іншого багатства, рівноцінного цьому, яке пролежало протягом одного місячного року. Сума до виплати складає 2,5% від золота, срібла чи грошей, якими володіє мусульманин. Прорахунок суми закяту — особиста відповідальність кожного.

3. Піст (*сіям*)

Один місяць на рік – в Рамадан – мусульманин повинен постити від світанку до заходу сонця, утримуючись від їжі, напоїв, куріння, інтимних стосунків та аморальних вчинків.

4. Паломництво (*хадж*)

Хадж слід обов'язково виконати хоча б один раз за життя кожному дорослому мусульманину, чоловіку чи жінці, який може дозволити собі подорож до Мекки. Обряд включає в себе вбрання паломника, обхід Ка'аби (кубічна структура, порожня зсередини) сім разів, семикратний прохід між пагорбами Сафа і Марва (поміж якими Хаджар, дружина Ібрагіма (мир йому), бігала у пошуках води), вистоювання на рівнині Арафат, проведення ночі у долині Мудзаліфа, перебування у долині Міна протягом трьох днів і ночей, в які приноситься у жертву худоба. Саме тут Ібрагім (мир йому) закидав камінням Сатану за спробу відвернути його від принесення свого сина в жертву після наказу Аллаха, що було для нього (мир йому) випробовуванням. Щоб завершити обряд *хаджу*, паломник голить голову або підстригає волосся (жінка тільки трохи підрізає волосся).

Підсумок

Шагада доводить до ладу відносини людини з Аллахом. Також *шагада* гарантує мінімальні умови порятунку у майбутньому житті, адже той, хто надає Богу рівних у поклонінні, ніколи не увійде до Раю.

Однак, у земному житті повинна бути проведена чітка межа між віруючим та невіруючим: мінімум, за відсутності якого людина втрачає право називатись мусульманином. Цей мінімум включає в себе саят і закят: одне – право Бога, інше – право людини. Одне є джерелом сили для душі, а інше створює належні суспільні умови для такої стійкості.

Четвертий стовп ісламу – піст, допомагає мусульманину віднайти себе: відсторонюючись від життєво необхідних речей, він звільняється від свого власного “я” та вчиться задовольнятися малим. Він також усвідомлює, що це мирське швидкоплинне життя не варте того, щоб грішити. Утримуючись від усього злого та дурного – у словах та вчинках, мусульманин очищає свій розум і душу.

Хадж на деякий час переносить його у багаторасове, багатонаціональне суспільство, де людина залишається просто людиною, без жодних особливостей. Адже вона – непомітна частинка в океані людства, яка розділяє з іншими однаковий одяг, вживає однакову їжу, користується однаковими умови та вчиться тому, що навіть якщо колір шкіри, мовні та фізичні особливості різняться, то умма⁷ – це одна велика єдність. Також, спостерігаючи за великою кількістю людей, мусульманин розуміє, що ніхто не самотній у поклонінні Аллаху: мільйони людей різних кольорів шкіри та націй, які живуть у набагато гірших умовах, все одно присвячують себе Аллаху більше, аніж він сам. Це і є той безцінний урок скромності.

Інше в ісламі

Раніше ми говорили про те, що іслам – це звід законів, які слугують орієнтиром для мусульманина у всіх його життєвих ситуаціях. Цей звід також відомий під назвою *Шаріат* (шлях, закон). *Шаріат* поділяється на дві категорії: поклоніння (ібадат) та стосунки між людьми (*муамалят*). Те, що ми назвали п'ятьма стовпами ісламу відноситься до категорії поклоніння. Зараз ми коротко оглянемо інші аспекти *Шаріату*. Але спочатку, аби зрозуміти істинний

⁷ Громада мусульман.

смысл *Шаріату*, пропонуємо ознайомитись із корисною інформацією нижче.

Знання і навчання

Прагнення до знань мусить бути першим пріоритетом у житті віруючого. Від знань залежить характер, правильність та чистота дій. «Людина на шляху знань підноситься крилами ангелів», – як казав Пророк Мухаммад (мир йому і благословення Аллаха). Знання – це інформація, яка веде до кращого розуміння волі Бога і виконання вимог Шаріата.

Очищення і чистота

Чистота є частиною віри. Віруючий зобов'язаний повністю митися хоча б один раз на тиждень, а також виконувати повне омовіння після статевого акту. Жінкам додатково потрібно повністю купатися після завершення менструального циклу. Однією з умов звершення п'яти щоденних молитов є ритуальна чистота, якої можна досягнути, зробивши омовіння. Омовіння – це очищення шляхом промивання певних частин тіла: рук, рота, носу, обличчя, рук до ліктів, протирання голови та вух і миття ніг.

Одяг та місце молитви також повинні бути чистими. Пророк (мир йому і благословення Аллаха) наставляв, що навіть двір треба тримати в чистоті. Однак необхідною є не лише зовнішня чистота. Віруючий зобов'язаний бути чистим також і в думках та намірах. Одного разу Пророк (мир йому і благословення Аллаха) звернувся до молодика із наступними словами: "Сину! Якщо можеш провести ранок та вечір без злоби на когось у серці – то зроби це, адже це – мій шлях (*Сунна*). І той, хто пішов моїм шляхом, буде зі Мною в Раю".

Стосунки між людьми (муамалят)

Сім'я має першочергове значення в ісламі. Вона розглядається як перша соціальна одиниця, від якої залежить здоров'я суспільства. Мирне співіснування сімей одна з одною веде до гармонійного суспільного порядку, де злагоджено живуть його окремі представники.

Тож людині варто повертатися додому якнайшвидше, після того, як завершить усі свої справи поза домом. Це також стосується подорожей, у яких дружині краще супроводжувати чоловіка. Він має любити її, пробачати її слабкості, це стосується і жінки. На подружжі лежить обов'язок створення миру та злагоди в оселі задля своїх дітей. Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав, що Аллах любить чоловіка, який власноручно кладе шматочок фініка у рот своїй дружині.

Матір має найбільше прав. "Якось чоловік ніс свою матір на плечах довкола Ка'аби. Він обернувся до Пророка (мир йому і благословення Аллаха) та запитав, чи виконав він свій обов'язок перед матір'ю? І йому відповіли: «Аж ніяк. Навіть якби ти народився ще раз і провів усе своє життя у служінні їй»".

Пророк (мир йому і благословення Аллаха) відповів чоловіку, який скаржився на те, що батько узяв собі весь його заробіток: «Ти і твоє майно належите своєму батьку». Після того йдуть права рідних людей. Це брати і сестри. За милостиню, віддану їм у разі потреби, буде подвійна винагорода. В хадісі йдеться, що той, хто бажає збільшити свій наділ та продовжити своє життя, повинен добре ставитись до своїх рідних.

Сусіди також мають свої права. "Людина не має права наповнювати шлунок, коли сусід засинає голодний", – казав

Пророк (мир йому і благословення Аллаха). Він також радив додавати до страви трохи більше підливи, щоб можна було запропонувати щось сусіду. А в іншому хадісі він сказав: «Архангел Джібріль так часто заповідав добре ставитись до сусіда, що я думав, що він зробить його одним із спадкоємців».

Найменше право, на яке заслуговує мусульманська громада – це бути у мирі і подалі від зла. Найкращий спосіб досягнення злагоди між ними полягає у наставленні їх на шлях Аллаха. В хадісі говориться: «Віруючий, який живе з людьми і терпить їх, кращий від віруючого, який не живе з людьми і цурається їх».

Однак, слід пам'ятати, що іслам не покладається лише на моральні заклики. Права особистості, суспільства та держави були чітко та ясно приписані та гарантовані законом. Про це, з волі Аллаха, йтиметься у наступних книгах цієї серії.

Джихад

Іслам – це ідеальна та практична релігія. Де б вона не вкоренилась, вдома чи у суспільстві, вона створює усі умови для миру, процвітання та розвитку. Але світ, у якому ми живемо, далекий від ідеалу. Він не підтримує добро, так само, як і не відкидає зло. Також, на особистісному рівні, не просто піднятися з ліжка за півтори години до сходу сонця для звершення ранкової молитви, і дуже важко щороку із посмішкою віддавати два із половиною відсотки власних збережень на благодійність. Певна річ, іслам не побудується без зовнішньої і внутрішньої боротьби. В ісламській термінології такі зусилля називаються словом “Джихад”. Бажання укріпити іслам зароджується у кожному з нас, а вже потім воно розлітається оточуючим світом, де заради встановлення законів Аллахом може застосовуватись кожен

законний засіб, окрім примусу. Коранічний аят ясно встановлює правило, яке голосить: «Немає примусу до релігії».

Але що стається, коли сили противляться змінам, противляться покорі Аллаху та піднімають зброю проти віри та віруючих? Що станеться, якщо віруючі у істину проявлять боязкість? Ми всі знаємо відповідь. Ні. Наскільки нам було б неприємно втратити кінцівку, око чи життя – сила зустрічається силою. Без цього, справедливість ніколи не здобуде перемогу. Боже одкровення каже нам: «Встановлено вашим обов'язком боротьбу, тоді як ви ненавидите її. Можливо, те, що вам неприємно — благо для вас. А, можливо, те, що вам приємне — зло для вас. Аллах знає, а ви не знаєте!» (2:216)

Однак, у цьому питанні не має бути плутанини. Що це за боротьба? Змусити людей впасти на коліна перед Аллахом? Зовсім ні. Аллах не приймає справ, вчинених під примусом. Людину будуть судити відповідно до її намірів. Примус протирічить цілій системі. Тому сила застосовується лише для того, щоб усунути тих, хто піклується про власні інтереси, керує людьми та перешкоджає розповсюдженню послання ісламу. Адже, мати вільний доступ до послання Аллаха – це одне із прав людей

Іхсан

Врешті, заради чого ведеться вся ця боротьба? Невже задля того, щоб встановити закони та жити згідно з ними найліпшим чином? Якими є відносини між нами та Аллахом? Він Господь і тому дає вказівки, а ми Його раби, тому повинні коритись Йому? Чи, можливо, існує якийсь глибший зв'язок?

На початку цієї книги ми визначили іслам як “покору Аллаху із любов’ю”. Отже, любов до Аллаха – це рушійна сила. І правда також те, що покора Аллаху – це один з проявів любові. Існують шляхи, які можна перетнути, обрії, які можна сягнути, і вершини, яких можна дістатись... Цей шлях триває доти, поки віруючий не віднайде той ступінь віри, коли поклоняючись Аллаху, він ніби бачить Його. Це відчуття називається “*Іхсаном*”.

Звичайно, ця тема, потребує більш детальних пояснень. Про це, з волі Аллаха, йтиметься у наступних книгах цієї серії.

Злочин і покарання

Із усього вищесказаного зрозуміло, що іслам починається з особистості. Його заклик стосується кожного: увірувати в Аллаха, Єдиного Господа; лише Він гідний прославляння і поклоніння. Віровчення ісламу не зазнало жодних змін, він намагається змінити суспільство так, аби воно не зазнало поразки у вічному житті. Слід також зазначити, що його основний підхід будується на поясненні. Іслам вважає, що жодних змін не можна досягнути примусом. Однак, він не зупиняється на кожній окремій людині. Іслам розуміє, що їй може бути дуже важко дотримуватись правил ідеального життя, коли суспільство та держава не створюють для неї належних умов. Тому, іслам закладає основи побудови держави та визначає її функції та обов’язки. Нам слід коротко оглянути одну із функцій держави: підтримка закону та правопорядку через попередження злочинності та втілення покарань.

Слід розуміти, що не всі злочини вчиняють психічно хворі люди, як припускають деякі експерти з правових питань. Так само й не всі люди є злими та схильними до злочинності, як стверджує християнство. Більшість злочинів

у суспільстві можна уникнути, якщо суспільство і держава відкриють шляхи для вільної економічної діяльності та не будуть перешкоджати мирному руху. Також, слід допомагати людям, які не можуть задовільнити своїх основних потреб. Це першочергова функція держави, яку треба виконувати перш, ніж впроваджувати покарання. Випадок з життя Пророка (мир йому і благословення Аллаха) прояснить цей момент.

Коли у деяких провінціях панував голод, один виснажений бедуїн приїхав до Медіни. Він пішов на угіддя, зібрав пшениці та почав їсти, ховаючи решту до кишені. Власник угідь побачив його. Він побив бідолашного та відібрав у нього накидку. А потім розповів про це Пророку (мир йому і благословення Аллаха). Пророк (мир йому і благословення Аллаха) дорікнув власнику угіддя словами: “Ти не нагодував його, коли він був голодний, і не навчив його, якщо він не знав”. Після цього Пророк наказав повернути чоловіку плащ і дати щось для прожитку.

Згідно з ісламом, держава і община відповідальні за задоволення основних потреб людини, якщо та не може забезпечити собі прожиття власними чесними зусиллями. Але якщо людина, все ж, стає на шлях злочину, навіть не зважаючи на те, що держава опікується нею, то іслам суворо карає її. Він пропонує дуже повчальні покарання, щоб злочинець двічі подумав, перш ніж наважитися скоїти злочин. Покарання в ісламі — це не спосіб виправлення, як у багатьох системах, а, скоріше, спосіб утримання. Тільки в такому світлі слід розуміти наступне.

Смертна кара

Іслам приписує смертну кару за:

- Навмисне вбивство

- Перелюб
- Розбій
- Бунт проти законного ісламського правителя

Однак, винесенню такого вироку мають передувати певні умови. Наприклад за перелюбу слід виконати наступні умови:

- Перелюбник має бути одруженою людиною (або вже колись одруженою).
- Злочин має бути доведено так, щоб не залишалось ані краплини сумніву, навіть за відсутності зізнання. Тому четверо чоловіків повинні одногосно засвідчити про статевий акт. До відома беруться слова тих свідків, які безпосередньо бачили статевий акт. Інші припущення не є достатніми для того, щоб назначити найвищу міру покарання.
- Якщо звинувачений зречеться свого зізнання, то смертну кару буде скасовано, адже у справі будуть сумніви.
- Злочинець має бути мусульманином.
- Злочинець має бути здоровим.
- Злочинець має досягти віку статевої зрілості.

Лише за виконання усіх вищезазначених умов — може бути назначена смертна кара, хоча голова держави має прерогативу винесення кінцевого рішення, залучаючи деякі випадки, на яких ми не будемо зараз зупинятись.

Відсікання руки крадію

Покаранням для крадія є відрізання руки до зап'ястя. Однак, мають виконуватись наступні умови:

- Вкрадене майно має бути захованим у надійному місці, яке вимагає зусиль, аби до нього дістатись.
- Вкрадене майно повинно мати встановлену вартість (*нісаб*), яка змінюється залежно від фінансового стану держави.
- Для осуду потрібні свідчення двох праведних чоловіків
- Вкрадене не має бути їжею, фруктами, дичиною, травами або деревиною.
- Злочинець має бути повнолітнім.
- Злочинець має бути здоровим.

VII. Майбутнє життя

Смерть

Згідно з ісламом, життя – це випробування, воно швидкоплинне. Випробування визначає, як саме людина використовує дар “свободи вибору”: чи піде вона шляхом, який був показаний пророками, чи ж попрямує за власними бажаннями. Як людині відведено час, сповнений випробувань, так само і людству призначено час. Коли занепад стане настільки великим, що на землі зовсім не залишиться добра, тоді все живе буде знищено. Через якийсь час кожна душа, яка колись жила, буде піднята з могили і її спитають, як вона використала свою свободу вибору. Іншими словами, її допитають про кожен вчинок і слово. Нагородою тих, хто відповіли на заклик пророків і стали на праведний шлях, буде Рай, а покаранням тих, хто відхилили його — буде Пекельний вогонь, в якому вони залишаться навіки. Коран, як і хадіси Пророка (мир йому і благословення Аллаха), постійно нагадують про Воскресіння та Суд. Нам слід розповісти про кілька основних моментів.

Воскресіння

Ніхто, крім Аллаха, не відає про настання цього Дня. Тому, коли б він не стався — це буде несподіванкою. Згідно із хадісом Пророка (мир йому і благословення Аллаха) йому передуватимуть ознаки, як, наприклад, поява величезної кількості рослинності, зрошуваної каналами і річками у арабських країнах; дуже непропорційний зріст кількості жіночого населення; повна моральна деградація; розповсюдження злочинів та насилля; поява Даджала (Антихриста), якого називатимуть Богом та його смерть від рук Ісуса, який зійде з небес.

І тоді, коли люди повністю забудуть про ці ознаки — адже мине багато часу — тоді, раптово, вони почують страшний шум, немов мільйони труб затрубили разом. Це спричинить смерть всього живого. Після наступного звуку труби люди почнуть вставати із могил, у якому б стані не були їх тіла — навіть у вигляді атомів.

Суд і розрахунок

Далі буде Суд. На цьому етапі людям дадуть “Книгу Справ”, у якій буде записано все, що вони говорили чи робили за своє життя на цій землі: добре й зле, велике й мале. Тоді з'являться “Ваги” і почнеться зважування справ людини. Ті, чиї добрі справи переважають злі — потраплять до Раю, а ті, чиї злі справи переважають добрі — потраплять до Пекельного вогню, де вони залишаться на час, пропорційний їхнім гріхам: дехто пробуде там кілька днів, а хтось залишиться надовго, хоча одна мить буде там нестерпною.

Однак тих, хто відкинув поклоніння Єдиному Аллаху та не прийняв послання Його посланців, або вважав когось рівним Аллаху, буде кинуто одразу до Пекельного вогню, де вони залишаться навіки.

Нехай вбереже вас Аллах від такого кінця, Амін.

Словник термінів

Абу: Батько (когось). Абу аль-Касим означає “батько аль-Касима”.

Аль-Масджід аль-Харам: Заборонена Мечеть у Мекці. Названа так через те, що багато речей, законних раніше (як, наприклад, полювання) стали забороненим на її території.

Ансарі (мн. Ансар): Помічники. Ті, хто у часи Пророка (мир йому і благословення Аллаха) допомогли та підтримали переселенців до Медини.

Баракят: благословення, збільшення кількості чи якості чогось, з милості Аллаха.

Бінт: або “ібна” – дочка когось. Зазвичай використовується у ланцюжку оповідачів хадіса. Тож “Зама бінт Суда” означатиме “Зама донька Суда”.

Гіджра: переселення заради Аллаха, тобто, через релігійні переслідування.

Да'ва: заклик або проповідування ісламу. Корінь слова походить від дієслова “запрошувати”.

Дія: компенсація, яка виплачується в разі випадкового убивства, або навіть навмисного убивства, якщо рідня вбитого забирає власний позов, приймаючи матеріальну компенсацію.

Закят: обов'язкова милостиня, яка дорівнює одній сороковій частині нісаба, виплачується кожного місячного року.

Зікр: згадування Аллаха.

Зіна: перелюб; незаконний статевий зв'язок між чоловіком та жінкою.

Ібадат: Переважно поклоніння, але загалом всяка дія, яка узгоджується із вимогами шариату.

Ібн: як “бін”, син (когось).

Іман: віра.

Каліма: Літературне слово. Але, зазвичай, термін використовується для Шагади, або для “свідoctва ісламу”, фрази: “Я свідчу, що немає божества, гідного поклоніння, крім Аллаха, і що Мухаммад – Його раб і Посланець”.

Мугаджир (мн. Мугаджирун): переселенець. Застосовується переважно до тих, хто переселився до Медіни у часи Пророка (мир йому і благословення Аллаха).

Набій: пророк Аллаха, синонім до “Расуль” із деякою відмінністю у значенні.

Нісаб: мінімальна величина багатства, з якої має виплачуватись закят.

Расуль: посланець Аллаха. Також використовується для назви ангела, який передає одкровення пророкам.

Садака: милостиня.

Салят: обов’язкова п’ятикратна обрядова молитва.

Саляф (мн. Асляф): Попередники у релігії, особливо, коли мова йде про перші три покоління після Пророка (мир йому і благословення Аллаха).

Сахабій (мн. Сахаба): сподвижник Пророка (мир йому і благословення Аллаха).

Сиям: піст

Сунна: приклад або життя Пророка (мир йому і благословення Аллаха). Наприклад, допомогти перехожому — це Сунна Пророка (мир йому і благословення Аллаха).

Тавхїд: Єдиність Аллаха в Його Господстві, в Його Божественності та в Його Іменах і Якостях.

Умм: матір (когось). Наприклад “Умм Зайнаб” означає “матір Зайнаб”.

Фїкг: глибоке розуміння. На практиці слово застосовується як сукупність ісламських законів, які регулюють щоденне життя особистості або справи держави.

Хадїс: вислів або дія Пророка Мухаммада (мир йому і благословення Аллаха), його опис кимось іншим, або його мовчазна згода. Також часто згадується як “Сунна”. Наприклад, “Той, хто вказав на добру справу, подібний тому, хто звершив її” - це хадїс. Аль-Бухарі, Муслім, ан-Насаї, ат-Тїрмізі, Абу Дауд та Ібн Маджаг —найбільш відомі передавачі хадїсів.

Харам: заборонене в ісламі.

Шагада: свідoctво віри (див. Калїма)

Шарїат: законодавство, описане в Корані і Сунні.

Ширк: багатобожжя; поклоніння комусь, крім Аллаха – гріх, який Аллах не вибачає без каяття. Наприклад, вірити, що хтось має знання про майбутнє — це “ширк”. Таким чином його ставлять поруч із Аллахом та надають божественну якість Знання. Лише Аллах знає майбутнє.

Список рекомендованої літератури

Священний Коран: текст, переклад і коментарі: Юсуф Алі.

Др. Хамідулла. Введення в іслам.

Джон Олден Вільямс. Іслам, Ед.

А.К. Ахмед. Іслам – основні принципи і особливості

Манзур Нумані. Іслам: віра і практика.

Х. Абдулаті. Іслам у центрі уваги.

Мар'ям Джаміля. Іслам в теорії і на практиці.

Мухаммад Кутб. Іслам — релігія, яку не зрозуміли.

Абу аль-Хасан Алі ан-Надві. Чотири стовпи ісламу.

Абд Аллах Б'юлі. Вроджена якість людини — іслам.

Сайид Амір Алі. Дух ісламу.

Саїд Абу аль-Аля аль-Мавдуді. На шляху розуміння ісламу.

Розуміння ісламу і мусульман. Підготоване Посольством Саудівської Аравії у Вашингтоні.

Манзур Нумані. Що таке Іслам?

Зміст

Вступ

Передмова

I. Аллах

Хто такий Аллах?

Чого Аллах бажає від нас?

II. Пророки

Хто такі Пророки?

Мухаммад – печать пророків

Особистість Мухаммада

III. Одкровення

Що таке одкровення?

Що послугувало причиною нового одкровення?

IV. Коран

Що таке Коран?

Виклик Корану

Пророцтва Корану

Чудеса науки

V. Іслам

Що таке іслам?

Стовпи ісламу

Інше в ісламі

Стосунки між людьми (*муамалят*)

Джихад

Іхсан

VI. Злочин і покарання

Смертна кара

Відсікання руки

VII. Майбутнє життя

Смерть

Воскресіння

Суд і розплата

Словник термінів

Додаткові матеріали

Адреси ісламських центрів

IslamHouse.com

الإسلام بلغات العالم

Islam in the languages of the world

